

Biskop Czeslaw Kozons prädiken i Sct. Eriks domkirke, Stockholm
i anledning af Kardinal Anders Arborelius' 25-års bispejubilæum
den 29. december 2023

Læsninger: 1. Joh. 2,3-11

Luk. 2,22-35

Eminence, käre Biskop Anders, kära medbröder, kära församling!

Där finns en särskild tradition i Kyrkan – i varje fall inom jesuitorden – att välja dagens läsningar som inspiration till predikan, även om dagens anledning hade förtjänat speciella läsningar, och de som hör till dagen kan verka mindre lämpade, eller till och med opassande. Det kunde också gälla för i dag. Hur opassande är det da inte, att den gamle Simeons Lovsång, ”Nunc dimittis”, är den centrala texten i dagens evangelium! Vi firar ditt 25-års jubileum som biskop, biskop Anders, och ser således tillbaka på en välsignelserik tid för ditt stift, och även ut över dess gränser. Vi har kommit för att säga tack för något gott, som vi också gärna skulle vilja ha mera av: ”Plurimos annos” och inte ”Nunc dimittis” är vad vi vil få sagt.

Moses fick bara lov till att se in i det Utlovade Landet, men själv fick han inte komma in. Den gamle Simeon fick lov att hålla Jesusbarnet i sina armar och fick så sin väntan uppfylld. Egentligen vet vi inte hur gammal Simeon var, och när han dog. Kanske fick han ett par extra år till att glädja sig över Frälsarens närvaro i världen. Utan at snedvrída och få evangeliets budskap att spåra ur, tror jag nog, att vi har lov till att säga, att uppfyllelsen av en längtan inte behöver betyda att vi skall sluta med att tänka eller önska vidare.

Simeon väntade på Israels tröst och fick se den. Som kristna lever vi av att Israels, ja hela världens tröst, har kommit. Samtidigt väntar vi på ytterligare en uppfyllelse, inte bara Kristi andra ankomst, men också på att det Gudsrike vi har så stor tillit till och tror på, hela tiden gör sig allt mera gällande. I denna förväntning ser vi oss också tillbaka. Vi bygger vår förväntning och vårt hopp på allt det goda som redan har skett, inte bara genom din tjänst som biskop, käre Anders, men på allt det som blev satt igång med Kristi frälsningsverk och fört vidare av alla dem som genom tiderna har följt Kristus; Kyrkans stora helgon, men också alla de många, för det mesta anonyma troende, som med deras bön och gärning, har utgjort Guds folk genom tiderna. Simeon såg sitt möte med Frälsaren som en del av sin egen fulländelse. För andra blev mötet med Jesus en ny start: befrielse från synd och sjukdom, upplevelsen att vara accepterad, kallad till att på ett direkt sätt bli indragen i Jesu projekt. Därför rymmer varje möte med Jesus kraft till att se framåt. När vi, som vi redan sagt, också ser tillbaka, får det inte vara i nostalgi och längtan efter en värld som inte finns mer, utan för att låta oss överbevisas om att Jesu budskap alltid har medfört förändring, som har satt något nytt igång som har präglat Kyrkan i dess fortsatta historia: Dess växande antal, men i synnerhet de initiativ och karismer som helgon och andra har visat: Grundandet av klosterordnar, uppbyggnad av teologiska traditioner, utveckling av olika spiritualiteter, uppbyggnaden av karitativa och pedagogiska aktiviteter. Alla dessa initiativ var svar på bestämda behov. Vår tid har både de samma behov men också nya, och står samtidigt inför stora utmaningar som ofred, orättfärdighet och faror för miljö och klimat, men även i form av en förändrad syn på människolivet, brist på uppmärksamhet när det gäller människans andliga behov, en brist som gör att de ovan nämnda problemen blir

svårare att lösa, eftersom dem lösningar, som foreslås ofta bygger på rent mänskliga hänsyn och förbehåll.

Även i vår tid är där behov av och möjlighet till kreativitet hos oss kristna. Ofta vågar vi inte se framåt. Vi är överväldigade av allt det våldsamma som sker i världen och mänskligheten. Påve Franciskus talar om, att vi inte enbart- eller alls inte – lever i en era med förändringar, utan genomgår en förändring av själva eran, pessimisterna skulle kanske säga att vi upplever dess avslutning. Det är dock inte den första gång som en era har kommit till en punkt som verkar vara en avslutning. Mer än någon annan har Kristus inlett en ny era med nytt hopp och nya möjligheter. Det är det vi hör om i dagens evangelium. Det sker stilla och omärkligt för de flesta, precis som bebådelsen i Nasaret og födelsen i Betlehem, men händelsen har avgörande betydelse. För att den skall få denna avgörande betydelse måste den upptäckas, tillägnas och levas ut, och det är det som vi människor hela tiden skall göra. Var och en av oss skall, liksom Maria, ta Guds Son in i sitt liv, söka upp honom liksom herdarna och de vise männen, ta han i famnen som Simeon och följa honom som lärjungarna.

Även om vår tid rymmer det som påve Franciskus kallar en förändring av eran, så är vi fortfarande en del av den stora era som vi kronologiskt kallar ”efter Kristi födelse”. Även om den har varit, och fortfarande är, mycket föränderlig, så är den i sin helhet den tid mellan Kristi första och andra ankomst, där alla människor – trots olikheter i tid och förutsättningar – har haft, och fortfarande har, den gemensamma kallelsen till att ställas inför Guds uppenbarelse, komma till tro och bli engagerade i Kristi mission. I varje århundrade av denna era har något nytt satts igång som har skapat hopp, även om der varit mycket som tycktes utsiktslöst. Så

skall vi också betrakta vår egen tid. Vi skall inte bara engagera oss och handla i hopp om att själva överleva, utan också för att skapa hopp för andra. Vår mission skall inte bara bestå i att utbreda kännedom om Kristus, men också i att visa att ett liv med honom ger mening för dem som är utan hopp.

.

Vi kan inte komma ifrån att det är en gammal man som er en central person i dagens evangelium. Men som jag redan har sagt, är åldern inget hinder för hopp, förnyelse och framsynthet. Även Kyrkan är en gammal dam och uppfattas ibland som trött, irrelevant och utan framtidsperspektiv och kraft till förnyelse, och detta både av sina egna medlemmar och av dem som står kritiska utanför eller är motståndare. Det är vår uppgift och vår kallelse att omintetgöra denna bild av Kyrkan genom att begejstrat och tillitsfullt ta Kristus till oss och följa honom. Det är en uppgift för alla generationer, även för alla generationer som lever samtidigt, unga så väl som gamla. Det är det profeten Joel säger när han förmedlar Guds röst: ”Era söner och era döttrar skall profetera, era åldringar skal drömma drömmar och era unga skall se syner”

Alla dessa tankar är menade som en kommentar till det vi hör om i dagens evangelium, altså något som går som en röd tråd genom hela den nyare delen av frälsningshistorien. Men utöver att markera den 5:e dagen i juloktaven, minns vi i dag också den helige Thomas Becket, ärkebiskop av Canterbury och martyr. Hans liv var mycket regelrätt, delvis karriärpräglad. Ett temperament hade han också att kämpa med. Men mitt i allt detta var han i stånd till att låta sig

formas av Kristus ju mera han steg i graderna. Hans tid som ärkebiskop, som var präglad av striden mellan honom och kungen, medförde landsflyktighet och slutade till sist med martyrdöden. Han är én av många helgonförklarade biskoppar som har präglat Kyrkan medan de levde, och som efter deras död har fungerat som förebilder och samlingspunkter. Här har vi en hel rad med heliga biskoppar: Basilius den Store, Ambrosius, Martin av Tours, Ansgar, Karl Borromeus och den salige Niels Steensen. Vi kunde nämna många andra. Den helige Thomas Becket kämpade för Kyrkans frihet, dock även för privilegier och en status, som vi i dag inte betraktar som nödvändiga, utan snarare som en belastning. Det var en annan tid, men Kyrkans frihet skall bevaras, inte genom privilegier utan genom en modern stats tolerans och dess acceptering av religionen som ett väsentligt behov för många av dess medborgare.

Denna berättigade önska om frihet för Kyrkan skall, framför allt hos Kyrkans herdar, men även hos resten av de troende, underbyggas av ambitionen att avspegla Kristi sinnelag och avlägga allt som förargar och strider mot Kyrkans kallelse till helighet. Även om detta lyckas för Kyrkan, är det inte säkert att hon får sin frihet garanterad om staten eller samhället inte vill ge den. Men det kommer att minska anledning till kritik av Kyrkan, och i stället göra den attraktiv och intressant för människor som söker sanning och autenticitet.

Käre Biskop Anders. Som alla biskoppar i vår tid är du kallad till att engagera dig för Kristi rike, förkunna evangeliet, försvara Kyrkans plats i samhället, förena dess många barn med olika bakgrund och kultur, och att räcka ut en hand till dem som söker meningen med livet. Våldigt mycket av detta har lyckats för dig.

Ditt stillsamma väsen och din nykterhet, som bygger på din tro och karmelitiska spiritualitet, har befrämjat detta, som vi i dag tackar Gud och dig för.

I dag och tills vidare skal det inte bliva tal om något "Nunc dimittis," utan en förtröstansfull och ärlig önskan om "plurimos annos"! Amen.